

Osman Balcıgil

**BEN
SABAHATTİN ALİ**

*Kürk Mantolu Madonna ve
Kuyucaklı Yusuf*' un yazarı

GENÇ DESTEK: 34
EDEBİYAT: 12

OSMAN BALCIĞİL
BEN SABAHATTİN ALİ

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Özlem Esmegül
Editör: Devrim Yalkut
Sayfa Düzeni: Işıl Ilgıt Şimşek
Kapak Tasarım: Işıl Ilgıt Şimşek
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Genç Destek: Kasım 2017 (2.000 Adet)

3.Baskı: Aralık 2017

4. Baskı: Şubat 2022

Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN: 978-605-311-334-8

© Genç Destek

Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul

Tel.: (0) 212 252 22 42

Faks: (0) 212 252 22 43

www.destekdukkan.com

info@destekyayinlari.com

facebook.com/DestekYayinevi

twitter.com/destekyayinlari

instagram.com/destekyayinlari

Deniz Ofset – Çetin Koçak

Sertifika No. 48625

Maltepe Mahallesi

Hastane Yolu Sokak No. 1/6

Zeytinburnu / İstanbul

Tel. (0) 212 613 30 06

Genç Destek, Destek Yayınları'nın tescilli markasıdır.

Osman Balcıgil

BEN
SABAHAATTİN
ALİ

*Kürk Mantolu Madonna ve
Kuyucaklı Yusuf'un yazarı*

Biyografik Roman

Değerli gençler...

Bu kitapta size, ünlü yazar ve şairimiz Sabahattin Ali'yi anlatacağım. Bu durumda, doğal olarak biraz eskiye gideceğiz... Sabahattin Ali 1907 yılında doğdu ve 1948 yılında öldürüldü... Siz 10'lu yaşlarınızda olduğunuza göre, okuyacağınız bu kitapla birlikte yarım yüzyıldan fazlasına doğru bir yolculuğa çıkacaksınız. *Ben Sabahattin Ali'yi* sizin yaş kuşağınız için kaleme alırken, dilimi olabildiğince sade tutmaya çalıştım. Arada bir, Sabahattin Ali'nin yaşadığı dönemin bugünkünden farklı yönlerine açıklık getirdim. Umarım beğenirsiniz.

Osman Balcıgil

1. Bölüm

1928 Kasım'ıydı. Genç öğretmen Sabahattin, Sirkeci Garı'nda, arkadaşlarının eşliğinde, Almanya'ya gideceği treni bekliyordu.

Şakacı, güler yüzlü bir gençti ve özellikle keyfi yerinde olduğunda, çok konuşurdu. Böyle zamanlarda dili peltekleşirdi. Lakabı da Peltek Sabahattin'di zaten.

Devlet tarafından seçilmişti ve Almanya'ya Alman dili ve edebiyatı öğrenmeye gidiyordu genç Sabahattin. Orada eğitim alacak, geriye dönüp öğrendiklerini öğrencileriyle paylaşacaktı.

Giyimine kuşamına çok özen gösteren titiz bir gençti. O gün de saçlarını taramış, gözlüğü, takım elbisesi, paltosu, kravatı ve şapkasıyla tam bir salon beyefendisi olmuştu.

Şeftren düdüğünü öttürüp elindeki iki renkli fenerle hızlı bir şekilde trenin başına, lokomotifin doğru yürüyünce, çantasını alıp arkadaşlarından ayrıldı genç adam.

Geride bıraktığı arkadaşlarından en sevdiği ikisine, Pertev ve Nihal'e bir daha sarıldı. Sonra dönüp herkese birden bir kez daha "Hoşça kalın!" dedi. Hareket zamanı

* Pertev Naili Boratav ve Nihal Atsız. Türkiye'de "Soyadı Kanunu" 1934'te kabul edildi.

gelen trene, filmlere öykündüğünü belli edecek biçimde, fiyakalı bir şekilde koştu, son anda atlıyormuş gibi yaptı.

Bu şaklabanlılığıyla geride kalanları güldürdü.

Tren hareket ederken, Sabahattin pencereden beline kadar sarktı ve arkadaşlarına el salladı.

Genç adamın uzun yolculuğu böylece başlamış oluyordu.

Bir kompartımandan ötekine, kendisi gibi Almanya'ya gitmekte olan yolcular arasında ilerlerken, gözüne bir genç kız çarptı. Birlikte sınava girmişlerdi. Anlaşılan o da sınavı kazanmış, kendisi gibi Almanya'ya gidiyordu.

“Ben Sabahattin. Tıpkı sizin gibi Almanya'ya eğitime gidiyorum” diyerek oturdu genç kızın karşısına.

“Memnun oldum” dedi genç kız ve adını söyledi: “Melahat.”

Hemen laf bombardımanına tutmadı yeni arkadaşını Sabahattin. Nasıl olsa önlerinde uzun bir yolculuk vardı ve konuşmak için çok zamanları olacaktı.

Çantasından Almanca bir kitap ve bir de sözlük çıkardı.

Biraz sonra akşam oldu. Melahat çantasından bir çift eldiven çıkarıp giydi.

İlgiyle yaklaştı genç kıza ve “Üşüdünüz mü?” diye sordu.

“Evet. Çok soğuk” diye cevapladı genç adamı genç kız ve hemen ekledi: “Biraz Almanca'nız var galiba?”

Böylelikle, Sabahattin'in yaklaşma çabasına tümüyle sessiz kalmamış oluyordu.

“Hayır yok!” diye cevapladı genç kızın sorusunu Sabahattin.

“Kitabı bir arkadaşım verdi. Sözlükle kelimeleri bulmaya çalışıyorum. Şu ana kadar sadece kitabın ismi olan *Petrol*'ü ve yazarın ismini çözebilmiş durumdayım.”

Karşılıklı gülüştü iki genç.

Birkaç saat deliksiz uyuduktan sonra, gözlerini açar açmaz “Neredeyiz?” diye sordu Sabahattin.

“Pazarcık’ı geçtik, Sofya’ya doğru yol alıyoruz” diye cevap verdi Melahat.

Genç adam cebinden yeşil mürekkepli dolmakalemini ve not defterini çıkardı, Melahat’ın söylediklerini not aldı. Sanki acelesi varmış gibi yazıyordu.

Yol boyu, gördüklerini kayıt altına alacaktı Sabahattin. Sonradan aldığı bu notları düzene sokacak, başlık olarak da “Ayrıntılı Almanya Yolculuk Notları” koyacaktı.

Sonra biraz kendilerinden bahsetti gençler. Sabahattin şöyle özetledi nereden gelip nereye gittiğini:

1907 yılında Edirne’de doğmuş, ilköğrenimini Edremit, Çanakkale gibi merkezlerde tamamlamıştı. Sonra Balıkesir Öğretmen Okulu’nda okumuş, 1927’de İstanbul Öğretmen Okulu’ndan mezun olmuş, bir süre Yozgat’ta öğretmenlik yapmıştı. Sınavlara girmiş, kazanmıştı. Almanya’ya gidiyordu şimdi de.

Ardından sıra genç kıza geldi...

Tren yoluna devam ediyor, Sabahattin yazmayı sürdürüyordu.

Yazdıklarını okumak isteyip istemeyeceğini sordu bir ara Melahat’a.

İstedi genç kız ve okudu. Ardından bir de yorumda bulundu.

“Çok etkileyici yazıyorsun. Senin yerinde olsam hep yazarım.”

“Planım o. Şimdilik biriktiriyorum” diye cevapladı yeni arkadaşını Sabahattin.

Sahiden de trenin geçtiği her köyü, her kasabayı adeta içine çekiyor, insanların kılık kıyafetlerini, davranış tarzlarını, binaların görünümünü, ne yenilip içildiğini, kısacası her şeyi ama her şeyi merak ediyor genç adam. Sorular soruyor, aldığı cevapları not defterine kaydediyordu.

2. Bölüm

Berlin'i görünce çok şaşırıldı Sabahattin.

Bu arada, Almanya'ya gitmekte olan beş Türk genci olduklarını da öğrenmişti. Trenden indikten sonra, hepsi birlikte hareket edeceklerdi.

Üzerinden vızır vızır otomobillerin geçtiği geniş cadde-ler, büyük meydanlar ve yüksek binalarıyla Berlin, çarptı Sabahattin'i.

Özellikle de Wertheim isimli alışveriş merkezine hayran oldu.

Beş genç, Berlin'in büyümesine kapılıp on beş gün süreyle kentin altını üstüne getirdiler. Bu arada ceplerindeki para suyunu çekti.

Sonra hep birlikte, elçiliğin yolunu tuttular. Elçilik görevlisi öğrencileri okullarına yerleştirdi.

Üç erkek Potsdam'ın merkezinde, iki kız ise onlara on dakika uzaklıkta başka bir okulda okuyacaklardı.

Günler günleri, haftalar haftaları, aylar ayları kovaladı...

Sabahattin Almancayla yatar, Almancayla kalkar olmuştu. Alman edebiyatının o eşsiz eserlerini bir an önce Almancadan okumak için yanıp tutuşuyordu.

Tatil günlerinde bazen arkadaşlarıyla, arada bir Melahat'la ve daha çok da yalnız, pantolonu mutlaka ütülü, fötr

şapkası formunda, kravatı gayet güzel bağlanmış olarak konser salonlarının yolunu tutuyordu.

Alman edebiyatının olduğu kadar müziğinin de derinlerinde dolaşmaya başlamıştı genç adam.

Bu arada ülkesini özliyordu. Özellikle de aşklarını.

Böyle günlerinden birinde, yeşil mürekkepli dolmakalemle temize çektiği şiirlerinden oluşan bir defteri, karşılık bulamadığı büyük aşkına hediye etmeye karar verdi.

Defterinin ilk sayfasına “Nahit’e” yazdı.

Öğlen tatilinde okuldan çıkacak, defterini o sıralarda Ankara’da öğretmenlik yapan karşılıksız aşkına gönderecekti.

Defterin içinde “Kurbağanın Serenadı”, “Köprünün Çocukları”, “Buruşuklar”, “Oyuncaklar” gibi şiirleri vardı.

Melihat’la ilişkisini de hiç kesmiyordu Sabahattin.

Nahit’in eline güzellikte su dökemeyecek olsa da, ulaşılabilir yakınlıktaydı Melihat.

Arada bir çıkıyorlar, bir kafede oturup konuşuyorlardı.

Hep edebiyattan bahsediyordu böyle günlerde Sabahattin. Yeni okuduğu yazarlardan örnekler veriyordu.

Böyle zamanlarda “Sen de yazsana, onlar gibi” diyerek yüreklendiriyordu Melihat genç adamı.

“Yazacağım ama daha çok erken” diye cevaplıyordu bu sözleri her seferinde Sabahattin.

Böyle konuşmalardan birinde “Galiba sana âşık oluyorum Melihat!” dedi genç adam.

Genç kız ne cevap vereceğini bilemedi. Biraz sustuktan sonra “Evlenmeyi hiç düşünmüyorum Sabahattin” diye cevapladı arkadaşını.

Aslında Melahat'ın aklında, kendileri gibi dil öğrenmek için Avrupa'ya açılmış başka bir genç vardı. Ayrıca, Sabahattin onun ne tipiydi ne de tarzı. İyiydi, hoştu ama kendini Sabahattin'le bir arada düşünemezdi bile.

Reddedilmek üzdü genç adamı. Sarsılmış olarak kitaplardan oluşan dünyasına geri döndü.

3. Bölüm

Almanya günlerinde Maria Puder* isimli bir kızla flört ediyordu Sabahattin. Birlikte sinemaya gidiyor, kırlarda yürüyüp şarkılar söylüyorlardı.

Güzel günler geçiriyordu ama karanlığın yaklaşmakta olduğunu pek farkında değildi genç adam.

Almanya için için kaynamaya başlamıştı. Birinci Dünya Savaşı'ndan yenilgiyle çıkmış olan Almanlar, düştükleri onur kırıcı durumu ve feci ekonomik koşulları bir türlü kabullenemiyorlardı.

Ülke ekonomik açıdan zorluk içindeydi. Büyük bir işsizler ordusu vardı ve Almanya savaş tazminatlarını ödemekte zorluklar yaşıyordu.

Bu durum, Alman gençliğinin hiç hoşuna gitmiyordu. Milli olmayan, yabancı olan ne varsa hepsine ateş püskürüyordu gençlik.

Önünde tamamlanmayı bekleyen bir iş, Sabahattin'de de çalışma azmi olunca, bir yıl çabuk geçti.

Kısa sürede Almancayı öğrendiğinden dolayı, dört yıllık eğitiminin geri kalanını tamamlamak üzere Berline geçti.

* Bu ismi, sonradan yazdığı ünlü *Kürk Mantolu Madonna* isimli kitabında kullandı Sabahattin Ali.

Sıkı bir okulda okuyordu. Kalkış yatış saatleri ve saniyesi boşa geçirilmeyen dersler canını sıkıyorduydu da, üzerinde çok durmuyordu.

Genç Sabahattin öğrenmeye sevdalıydı ve bu sayede, günler yıldırım hızıyla geçiyordu.

Okuduğu okul, Almanya'nın bir aynası gibiydi ve fokur fokur kaynıyordu.

Kısa ve uzun ders aralarında, hafta sonu faaliyetlerinden artakalan vakitlerde ve öteki fırsat bulunan her boşlukta, okulun her köşesinde ekonomi, politika ve ülkenin durumu konuşuluyordu.

Alman öğrenciler, kendi aralarında konuştuğça, yabancı öğrencilere daha fazla düşman oluyorlardı.

Sabahattin ve okulda bulunan öteki yabancı öğrenciler gelişmelerin gayet iyi farkındaydı. Belli ki bu gidişin ucu, bir gün gelip kendilerine de dokunacaktı.

Tam da beklendiği gibi oldu!

O gün, sokakta gerçekleşen eylemden dönen Nazizm yanlısı gençler okulun bahçesine girdiklerinde, Sabahattin birkaç Türk öğrenciyle Almanya'da ender rastlanan nisan güneşinin keyfini çıkarıyordu.

Alman gençlerden biri "Bu parazit Türkleri buradan kovmalı!" deyince Sabahattin'in tepesi attı.

"Sözlerini geri al!" dedi.

Alman genç onu "Almıyorum!" diye yanıtladı.

Ve, Sabahattin gence okkalı bir tokat patlattı.

Kavga okulun disiplin kuruluna intikal etti ve karar tam da beklendiği gibi Sabahattin'in aleyhinde çıktı.